

OSZTÁLYFŐNÖKI HELYI TANTERV

(9-12. ÉVFOLYAM)

Az alapok tisztázása az első lépcső az osztályfőnök számára: katolikus intézményként mit mond Egyházunk az iskoláról, a nevelőkről? Három idézet következik quasi mottónak: jó, ha néha a tanév közben újraolvasgatjuk őket, de az sem árt, ha a szülőkkel ismertetjük valamelyik szülői értekezleten...

1. A „Gravissimum educationis” kezdetű zsinati deklaráció a katolikus nevelésről (részletek):

„5. Valamennyi nevelési eszköz között különleges jelentősége van az iskolának, mely küldetéséből fakadóan, miközben kiműveli az értelmi képességeket, kifejleszti a helyes ítéletalkotást; bevezet az előző nemzedékek által megteremtett kulturális örökségbe: erősíti az értékek iránti fogékonyságot; előkészít az életpályára; növeli a kölcsönös megértéshez szükséges érzéket azzal, hogy a különböző természetű és származású növendékek között baráti közösséget alakít ki; ezen felül egy olyan középpontot jelent, melynek munkájában és fejlődésében részt kell vennie a családoknak, a nevelőknek, a kulturális, polgári és vallási szervezeteknek, a polgári társadalomnak és az egész emberi közösségnek.

Szép és felelősségteljes mindazok hivatása, akik a szülők segítőiként és a társadalom megbízottaiként nevelői feladatra vállalkoznak az iskolákban; e hivatás sajátos szellemi és szívbéli adottságokat, nagyon gondos fölkészülést, állandó megújulási és alkalmazkodási készséget kíván.

8. Az Egyház jelenlétét az iskoláztatásban a katolikus iskola teszi különösképpen kézzelfoghatóvá.

...

A nevelők ne feledjék, hogy elsősorban tőlük függ: vajon a katolikus iskola valóra tudja-e váltani céljait és kezdeményezéseit. Nagy gonddal készítsék elő a tanerőket, hogy mind evilági, mind egyházi tudományokban megfelelő tudással és képesítéssel rendelkezzenek, és jártasak

legyenek a nevelés művészetében, fölhasználva fejlődő korunk legújabb eredményeit. Az egymás és a tanítványok iránt szeretettel és apostoli lelkülettel tegyenek tanúságot életükkel és tanításukkal az egyetlen Mesterről, Krisztusról.

...

A Szent Zsinat kijelenti, hogy e nevelők szolgálata valódi, korszerű és szükséges apostoli tevékenység, egyúttal a társadalom igazi szolgálata. Emlékezteti a katolikus szülőket kötelességükre, hogy amikor és ahol tehetik, gyermeküket katolikus iskolákra bízzák, ezeket az iskolákat erejükhöz mértén támogassák, és működjenek velük együtt gyermekeik javára.

[A világiak...] Tűnjenek ki abban, hogy növendékeiket eltöltik krisztusi lelkülettel, legyenek kiválóak a nevelés művészetében és a tudományok művelésében, hogy ne csak az Egyház belső megújódását mozdítsák elő, hanem jótékony jelenlétét is biztosítsák és növeljék a mai világban, főként az értelmiség körében.

Mindazt, amit e deklaráció egészében és részleteiben tartalmaz, helyeselték az Atyák. Mi pedig mindezt a Krisztustól kapott apostoli hatalmunkkal a tisztelendő atyákkal együtt a Szentlélekben jóváhagyjuk, kötelezőként kimondjuk, tekintélyünkkel megerősítjük, és amit a Zsinat alkotott, Isten dicsőségére közzétenni elrendeljük.

Kelt Rómában, Szent Péternél, 1965. október 28-án.

Én PÁL, a katolikus Egyház püspöke”

2. „Az evangélium (...) nem rokonszenvez tanítókkal, akik nem nevelők; azokat valamiképpen abbamaradt, félszeg egzisztenciáknak nézi, akikre nincs neki szüksége. Az élet evangéliumának nem tanítók kellene, kiknek „fogalmaik” vannak, hanem nevelők, kikben a fogalmak eleven erők. A tanítók beszélnek Istenről, a nevelők pedig átéli Isten s Isten-félő emberek. A tanítók erkölcsi rendszerekről beszélnek, s tanokat

ismertetnek; a nevelők pedig az erkölcsi egyéniség közvetlenségével szemléltetik a tant.

A tanítók vezetnek templomba; a nevelők pedig az Isten-tisztelet s imádás hevét öntik

ki a gyermek lelkére. De hát csak ezek az utóbbiak a hivatottak s választottak egyaránt.

Ezek kezéből kerülhet ki egész ember.” (Prohászka Ottokár püspök)

3. Mécs László

Pisztrángok példája

„A pisztrángoktól ezt tanultam:

sohasem úsznak ők az árral,

de mindig szembe, mindig hősként,

glédában, egy kicsit vadultan,

rugalmasan, nagyon frissen,

hol zuhatag fájdalma szisszen.

Őrütl erőssel szembeszállva,

föl a zokogó zuhogókon,

szirtek között, vízesések

több méteres habzó haragján

föl, szárnyak nélkül szinte szállva

szökdösnek, diadalt aratván,

a Forráshoz, hol még az Eszme

nincs elkeverve nyárspolgári

iszappal, hizlaló tempótlan

nagy tunyasággal, hol kiveszne

hős ritmusunk! Ők az ormótlan,

titokzatos hegyekbe vágynak!

Amely pizstráng az árral úszik:

lehet boldog, hasa fehérjét

lehet, hogy parti nefelejcssek

kívánják, hogy csókkal elérjék

s holdfény hullong rá mint a tej-csepp,

- de a Faj meghalt benne: hulla!

A hasukat boldogság-nappal

süttethetik a renegátok,

magyar júdások, árral-úszók:

a nevük hulla, létük átok!

- Pizstráng-lelkű Pajtás, előre

a Forrás-álmú hegytetőkre!”

Abból induljunk ki, hogy egy katolikus iskola osztályfőnökének van véleménye a teremtett és az ember által alakított világról: a közösség szerepéről; a keresztény családi életről; a hivatásról; szociális érzékenységről, vagy a környezettudatosságról és az egészséges életmódról. Elsődleges szempont az is, hogy ha külső segítőkét kérünk föl, azok vallásukat gyakorló katolikusok legyenek (témától függetlenül)! Ne feledjük: valakiket nevelni (=növelni!) elsősorban a saját példánkkal tudunk! **A helyi tanterv ajánlás, amitől az osztályfőnök a rábízottak érdekeinek és szellemi-lelki igényeinek megfelelően eltérhet úgy, hogy a célok és a feladatok megmaradjanak, illetve a missziós tematika mindegyik fejezetére sor kerüljön a 4 év alatt.** (6 évfolyamos képzésnél ez utóbbi tematika széthúzható.) A „Missziós tematika” témaköreiből az osztályfőnök szabadon válogathat, ezek felsorolása a helyi tanterv végén szerepel, a 12. évfolyam tanterve után.

9 . é v f o l y a m

Célok és feladatok

A tanuló ismerje és fogadja el az iskola szabályait: lássa be, hogy szabályok nélkül nem lehet nyugodtan, biztonságosan élni! Tervezze meg napirendjét, a tanév tennivalóit.

Legyen „nyugtató” és ne felforgató tényezője osztályának. Próbáljon meg már most tudatosan küzdeni indulatai ellen. Tudjon bocsánatot kérni felelőtlen tetteiért miután vállalta azokat. Önállósága nem veszélyeztetheti sem maga, sem mások testi-lelki épségét.

Tudja, hogy a babona miért káros az ember személyiségére.

Legyen tisztában a barátság fogalmával, ismerje föl, hogy a barátság nem egyenlő a haversággal. Tisztelje a másik emberben a nőt/férfit. Váljon egyre inkább őszinte, igaz barátta. Tudja, hogy a másik ember bizalmával való visszaélés az egyik legsúlyosabb bűn az EMBER ellen. Gondoljon arra, milyen érzéseket válthat ki egy-egy meggondolatlan szava, tette a másikban. („Ami neked fáj, az fáj a másik embernek is!”)

Érezze át a nagyszerűségét annak, ha egészségesnek született, egészsége tudatos veszélyeztetése súlyos bűn.

Tudja, hogy a kultúra igazi értékeinek megismerése fejleszti személyiségét, míg a giccs, bővli, ízléstelenség rombolja személyiségében az értéket.

9. évfolyam

Óraszám: 1 óra/hét
37 óra/év

Ajánlás az éves óraszám felosztására

	Témakörök	Óraszám
1.	Aktualitások, készülés iskolai programokra + iskola- és rendtörténet (Missziós tematika VI.)	11
2.	Jellemnevelés, önismeret – emberismeret	7
3.	Világkép, világnézet, vallás	4
4.	Emberi kapcsolatok	3
5.	A szabadidő jó felhasználása	2
6.	Missziós tematika – II. téma: Közösség	10
	Összesen	37

Iskolakezdés (1. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Anyanyelvi kommunikáció <i>Testi, lelki egészség</i> A szóbeli kommunikációs készség fejlesztése <i>Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés</i></p> <p>Digitális kompetencia Az információkezelés és a kommunikációértékelés készségeinek fejlesztése</p> <p>Hatékony, önálló tanulás <i>A tanulás tanítása</i> Az önfejlesztés készségeinek fejlesztése</p> <p>Szociális és állampolgári kompetencia <i>Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i> A társas aktivitás és a társadalmi érzékenység fejlesztése</p>	<p>A házirend átisméltése, szervezési kérdések, felelősök választása</p> <p>Az iskola története</p> <p>Jó időbeosztás, a tananyag ismétlésének fontossága</p> <p>Helyes életvitel, a kötelesség és a fakultatív lehetőségek összhangja. Munka, pihenés, ünneplés</p> <p>Magatartási, viselkedési, udvariassági alapszabályok</p> <p>A beszélgetés, vitatkozás alapszabályai</p>	<p>Tanórai beszélgetés a művelődés fontosságáról</p> <p>Prezentációvetítéssel kísért tanulói kiselőadások az iskola történetéről</p> <p>Vita-játék az alapvető viselkedési szabályokról</p>	<p>Irodalom</p> <p>Történelem</p> <p>Tánc és dráma</p> <p>Informatika</p>

Jellemnevelés, önismeret – emberismeret (2. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Szociális és állampolgári kompetencia <i>Énkép, önismeret</i> Az önfejlesztés és az etikai készség</p>	<p>A jellemről általában</p> <p>A kamaszkor szépsége és gondjai</p> <p>Önismeret, indítékok, akaratnevelés</p> <p>Példaképek, célok (osztálytársban)</p>	<p>Tanórai beszélgetés a jellemről, önismeretről, önnevelésről</p> <p>Pedagógus vagy más szakember</p>	<p>Irodalom</p> <p>Informatika</p> <p>Pszichológia</p> <p>Etika</p>

<p>fejlesztése</p> <p>Anyanyelvi kommunikáció <i>Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i> A szóbeli kifejező készség és a szóbeli szövegek megértése készségének fejlesztése <i>Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés</i></p> <p>Digitális kompetencia <i>Testi, lelki egészség</i> Az információ kezelés és a képi információ feldolgozása készségének fejlesztése Az íráskészség fejlesztése</p>	<p>észrevenni a jót és követni) Döntés, felelősség, kudarcok, sikerek Önállóság és alkalmazkodás A belső és a külső összhangja, egymásra hatása (megjelenés, beszéd, közvetlen környezet kialakítása...)</p>	<p>irányításával ön- és emberismereti kérdőívek kitöltése, kiértékelése</p> <p>Írásbeli fogalmazás: osztályomból ki miben példamutató számomra</p> <p>Példaképek gyűjtése az internetről, az iskolaújságból; ezek kiértékelése; az eredményről falújság készítése</p>	
---	--	---	--

Világkép, világnézet, vallás (3. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Digitális kompetencia <i>Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra</i> Az információkezelés készségének fejlesztése <i>Testi, lelki egészség</i> A kritikus gondolkodás készségének fejlesztése</p> <p>Anyanyelvi kommunikáció <i>Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i> Szóbeli kifejező készség fejlesztése</p> <p>Kezdeményezőkéesség és</p>	<p>A világkép, világnézet, vallás fogalma Immanencia és transzcendencia határán (babona és hit, természeti és kinyilatkoztatott vallások, történelmi vallások és szekták, a New Age, UFO-hit) A hit nagykorú vállalása, a vallás személyes és közösségi jellege Vallásos mozgalmak, katolikus lelkiségek hazánkban</p>	<p>Információk gyűjtése a vallással kapcsolatban az internetről A gyűjtött anyag tanórai megbeszélése</p>	<p>Történelem Informatika Vallásszociológia</p>

vállalkozói kompetencia <i>Környezettudatosságra nevelés</i> A szervezőkészség, a nyitottság és az empátia készségeinek fejlesztése			
--	--	--	--

Emberi kapcsolatok (4. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <i>Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés</i> A nyitottság, a társas aktivitás és felelősségérzet képességének fejlesztése Szociális és állampolgári kompetencia <i>Énkép, önismeret</i> Az empátia, az önértékelés és a pozitív gondolkodás képességének fejlesztése Anyanyelvi kommunikáció <i>Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i> A kommunikációs készség fejlesztése Esztétkai-művészet tudatosság és kifejezőképeség Az önfejlesztés és a harmónia készségeinek fejlesztése	Közösség, osztályközösség, a másik tisztelete Őszinteség, titoktartás, bizalom, becsület, hűség A család A barátság, fiúk-lányok kapcsolata – őszinteség, meggondoltság	Bizalom-játék a családi összetartás alapjainak megtapasztalására Fotópályázat: a családi kötelek bemutatása A pályamunkák közzététele az osztályfaliújságon; a győztes pályamunkák bemutatása az iskola honlapján Szerepjátékok segítségével megélni, a kölcsönös tisztességen alapulhat csak párkapcsolat	Pszichológia Fotóművészet Informatika Tánc és dráma

A szabadidő jó felhasználása (5. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Anyanyelvi kommunikáció <i>Énkép, önismeret</i> Szóbeli kifejezőkészség fejlesztése</p> <p>Szociális és állampolgári kompetencia <i>Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i> A nyitottság és a társas aktivitás képességének fejlesztése</p> <p>Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség <i>Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés</i> Az önfejlesztés és az esztétikai ízlés fejlesztése</p> <p>Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia <i>Testi, lelki egészség</i> Az önértékelés és az alkotóképesség fejlesztése Az oksági gondolkodás fejlesztése</p>	<p>Személyes kapcsolatok építése (Istennel, emberekkel)</p> <p>A kultúráról Önművelés, zenehallgatás, művészetek, tánc, kiállítás, múzeum, hangverseny, film, színház</p> <p>Káros szenvedélyek</p>	<p>Közvélemény-kutatás a csoportban a szabadidő felhasználásáról, az eredmények közös kiértékelése</p> <p>A különféle tehetséggel rendelkező csoporttagok rövid bemutatókat tartanak érdeklődési körükről a csoportnak Drog prevenciós szakemberek meghívása, vezetésükkel előadás, beszélgetés, foglalkozás szervezése</p>	<p>Hittan Művészetek Irodalom Tánc és dráma Biológia</p>

10. évfolyam

Célok és feladatok

A tanuló érezze át annak felelősségét, hogy embernek született (Isten képmása). Tudja, hogy ő egyszeri és megismételhetetlen, hogy életét ajándékba kapta.

Érezzen felelősséget környezetéért, lássa be, hogy a környezet pusztulása az ember pusztulását is okozza. Tudjon a technikai civilizáció káros következményeiről (környezetszennyezés, zaj, elidegenedés, neurózis stb.).

Tudja és fogadja el, hogy teste nem az ő tulajdona, hanem Istené, így keresztény kötelessége is óvni, védeni, megőrizni az egészségét. Testét nem kell szégyellnie, még ha nem is olyan, amilyennek ő szeretné, hiszen Isten álmolta meg őt ilyennek. Az igazi értékek az emberen belül vannak!

Már most tudatosan készüljön eljövendő hivatására, és ezért tegyen meg minden tőle telhetőt (egészségvédelem, tanulás, testedzés, képességei reális számbavétele stb.). Választott hivatásának az árnyoldalait is igyekezzon megismerni, ne csak a pozitívumokat.

Érezze át, hogy kereszténysége azt is jelenti, ki kell állnia az elnyomottak, igazságtalanul szenvedők mellett. Ismerjen meg más vallásokat is, és lássa be, hogy az embert legjobban tisztelő, az emberi szabadságot legmélyebben elfogadó vallás a kereszténység.

Értse meg, hogy ő személy szerint is felelős a magyarság jövőjéért, fejlődéséért. Nem lehet mindig másoktól várni a megoldást. A hazaszeretethez tartozik anyanyelvének helyes használata is.

Lehetőségei szerint óvja a természetet, figyelmeztesse a károkozókat. Érezze át annak a felelősségét, hogy ajándékba kaptuk a Földet, nincs jogunk tönkretenni.

10. évfolyam

Óraszám: 1 óra/hét
37 óra/év

Ajánlás az éves óraszám felosztására

	Témakörök	Óraszám
1.	Embernek lenni	4
2.	Egészséges életmód – Missziós tematika III.: Környezettudatosság, egészség	7
3.	Közösségek, közélet	3
4.	Magyarnak lenni	4
5.	Környezetvédelem	3
6.	Aktualitások, készülés iskolai programokra	8
7.	Missziós tematika I. téma: Szociális érzékenység	8
	Összesen	37

Embernek lenni (1. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Anyanyelvi kommunikáció <i>Énkép, önismeret</i> Szóbeli szövegek megértésének és alkotásának elősegítése Írásbeli szövegek alkotása</p> <p>Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <i>Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i> Az összehasonlítás, az osztályozás és a rendszerezés képességének fejlesztése</p> <p>Szociális és állampolgári kompetencia <i>Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés</i> A társadalmi érzékenység képességének fejlesztése</p> <p>Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség <i>Testi, lelki egészség</i> Az esztétikai érzék és a szervezőképeség fejlesztése</p>	<p>Az ember biológiai, filozófiai, teológiai fogalma</p> <p>Gyermekkor, ifjúkor, felnőttkor, öregkor Élet, halál, örök élet Személyi méltóság és közösségre utaltság</p>	<p>Tanórai beszélgetés az ember mibenlétéről</p> <p>Projektmunka: osztályfilm készítése az osztály fejlődésének korszakairól; bemutatása a szülőknek, ismerősöknek</p> <p>Prezentációvetítéssel kísért tanulói kiselőadások a történelmi vallásokról és a szektákról</p> <p>Vallási közösségek képviselőinek meghívása, beszélgetés velük Látogatás vallási közösségeknél</p>	<p>Pszichológia Hittan Történelem Biológia</p> <p>Filmművészet Informatika</p>

Egészséges életmód (2. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Szociális és állampolgári kompetencia <i>Testi, lelki egészség</i> Az oksági gondolkodás, a kritikus gondolkodás fejlesztése</p> <p>Anyanyelvi kommunikáció <i>Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i> Szóbeli és írásbeli szövegek alkotása képességének fejlesztése</p> <p>Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <i>Gazdasági nevelés</i> A felelősségvállalás képességének fejlesztése</p> <p>Digitális kompetencia <i>A tanulás tanítása</i> Az információkezelés érzékének fejlesztése</p>	<p>Testünknek is örök jövője van</p> <p>Testápolás, testedzés</p> <p>Sport, természetjárás</p> <p>Káros szenvedélyek</p>	<p>Kiscsoportos beszélgetés megadott szempontok alapján az egészséges életmódról; beszámoló az eredményekről az osztály előtt; a megállapításokról osztályújság szerkesztése, terjesztése a szülők, ismerősök között</p> <p>Fakultatív természetjáró program szervezése az iskolaközösség számára</p> <p>Drog prevenció: beszélgetés az előző évfolyamon szerzett ismeretek kapcsán</p>	<p>Hittan</p> <p>Biológia</p> <p>Testnevelés</p>

Közösségek, közélet (3. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Anyanyelvi kommunikáció <i>Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés</i></p>	<p>A keresztény ember társadalmi felelőssége</p> <p>Politikai elkötelezettség</p>		<p>Szociológia</p> <p>Informatika</p>

<p>Olvasott szövegek értése képességének fejlesztése Szóbeli és írásbeli szövegek alkotása Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <i>Gazdasági nevelés</i> A kritikus gondolkodás és az alternatívaállítás képességének fejlesztése Szociális és állampolgári kompetencia <i>Környezettudatosságra nevelés</i> A társadalmi érzékenység képességének fejlesztése Estétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség <i>Testi, lelki egészség</i> <i>Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i> Az önfejlesztés és etikai érzék fejlesztése</p>	<p>A fogyasztói társadalom; fogyasztóvédelem</p>	<p>Projektmunka: egy szegénykonyha meglátogatása, bekapcsolódás a tevékenységébe: beszerzés, ételkészítés, rendrakás; a tapasztalatokról beszámoló készítése a faliújságra</p> <p>Szimulációs játék segítségével feldolgozni, milyen vásárlási szokások kialakításával lehet igazságosabban elosztani az anyagi javakat</p>	
--	--	---	--

Magyarnak lenni (4. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Estétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség <i>Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra</i> Az analógiák felismerésének, keresésének és kialakításának fejlesztése</p>	<p>Patriotizmus, nacionalizmus, sovinizmus Anyanyelvem szépsége, megbecsülése A nemzeti múlt kötelez Művészeti kincseink Magyarság és kereszténység Személyes felelősségem a magyarság jövőjéért</p>	<p>A nacionalizmus kirekesztő hatásáról szóló film közös megtekintése</p> <p>Tanórai beszélgetés a nemzeti ünnepek közösséget erősítő szerepéről</p> <p>Szónokverseny szervezése: téma egy</p>	<p>Filmművészet Irodalom Történelem</p>

<p>Szociális és állampolgári kompetencia <i>Hon-és népismeret</i> Az önértékelés képességének fejlesztése</p> <p>Anyanyelvi kommunikáció <i>Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i> Szóbeli kifejezőkészség és előadáskészség fejlesztése</p> <p>Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <i>Gazdasági nevelés</i> A felelősségérzet és a szervezőkészség fejlesztése</p>		nemzeti ünnep szónoklata	
---	--	--------------------------	--

11. évfolyam

Célok és feladat

A tanuló lássa be, hogy értelmünk véges, nem tudunk vele mindent felfogni. „Boldogok, akik nem látnak, és mégis hisznek.” Érezze annak súlyát, hogy döntenie kell további életéről, sorsáról.

Legyen tisztában azzal: a keresztény élet nem azt jelenti, hogy mindig az élet napos oldalán fog járni, és nem lesznek nehézségei, próbatételei. Soha ne feledje, hogy az Isten megpróbálja azokat, akiket szeret, de soha sem hagy magunkra minket. Higgye, hogy olyankor van hozzánk legközelebb, amikor mi talán a legtávolabbinak érezzük. Az Istent ne tekintse „automatának”, aki mindig az ő kívánságainak megfelelően dönt. Kapcsolódjon be aktívan az egyház életébe: ifjúsági találkozók, ministrálás, közösségi élet, templomi szolgálat, karitás.

Tudja, hogy a média nem mindig az igazságot közvetíti, hanem az éppen akkor divatos eszméket. Legyen tisztában azzal, hogy nagyon erősen képes befolyásolni a közvéleményt. Keressen segítőköt ahhoz, hogy ki tudjon tartani saját véleménye mellett (szülő, idősebb barát, lelki vezető). Ismerjen katolikus fiataloknak szóló kiadványokat. Kísérje figyelemmel a TV-ben, rádióban elhangzó katolikus adásokat.

(Megjegyzés: a szentek azáltal váltak szentekké, hogy nem hagyták befolyásolni magukat a kor divatjától vagy a politikai erőktől, inkább az örök értékekhez ragaszkodtak akár életük árán is.)

Tudjon elfogadni nehéz embereket is. Lássa be, hogy neki is vannak kevésbé jó tulajdonságai, és ezért ezt másokban is el kell tudni fogadni. Sokszor az életben a nehéz emberek többet segítenek nekünk, mint gondoljuk. Alakítsa felelősen baráti kapcsolatait, párkapcsolatát!

Legyen tisztában a család fogalmával és jelentőségével.

11. évfolyam

Óraszám: 1 óra/hét
37 óra/év

Ajánlás az éves óraszám felosztására

	Témakörök	Óraszám
1.	A megélt kereszténység	4
2.	Világegyház, helyi egyház	4
3.	Média	3
4.	Ünnepek	4
5.	Szentnek lenni	4
6.	Emberi kapcsolatok + Missziós tematika V. témája: A család	10
7.	Aktualitások, készülés iskolai programokra	8
	Összesen	37

A megélt kereszténység (1. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Anyanyelvi kommunikáció <i>Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra</i> A kérdezőskultúra és a szóbeli szövegalkotás készségének fejlesztése</p> <p>Szociális és állampolgári kompetencia <i>Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i> A társadalmi érzékenység és a felelősségérzet fejlesztése <i>Énkép, önismeret</i> Az alkotóképesség és az alternatívaállítás képességének fejlesztése</p>	<p>Vasárnapi kereszténység, a vallás mint pótcselekvés A liturgia, a szentmise, a csend, az elmélkedés Egyéni és közösségi bűnbánat Tanúságtétel a hétköznapiakban (tetteink által)</p>	<p>Interjúkészítés különféle emberekkel vallási szokásairól Tanórai beszélgetés a mindennapi vallásgyakorlat fontosságáról</p> <p>Egy elkötelezett keresztény életet élő ember meghívása, beszélgetés vele</p>	<p>Hittan</p>

Világegyház, helyi egyház (2. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Anyanyelvi kommunikáció <i>Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra</i> <i>Hon- és népismeret</i> A kérdezőskultúra és a szóbeli, írásbeli szövegalkotás készségének fejlesztése</p> <p>Szociális és állampolgári kompetencia <i>Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i> A társadalmi érzékenység és a</p>	<p>A II. Vatikáni Zsinat egyházképe A magyar egyház gondjai, lehetőségei A világiak felelőssége az egyházért Élet a plébánián</p>	<p>Projektmunka: ellátogatás egy plébániára, ott irodai, karitatív, liturgikus feladatok vállalása, a csoport tagjainak tehetsége szerint a feladatok elosztása A tapasztalatokról képes beszámoló készítése, közzététele az iskola honlapján, illetve a szülőknek szülői értekezleten</p>	<p>Hittan Teológia Irodalom Informatika</p>

felelősségérzet fejlesztése <i>Énkép, önismeret</i> Az alkotóképesség és az alternatívaállítási képességének fejlesztése Digitális kompetencia <i>Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés</i> A kommunikációértékelési képességének fejlesztése			
--	--	--	--

Média (3. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
Digitális kompetencia <i>Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i> IKT-alkalmazás A forráskezelés és a kommunikációértékelési képességének fejlesztése Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <i>Gazdasági nevelés</i> Az önfejlesztés és a társas aktivitás képességének fejlesztése Anyanyelvi kommunikáció <i>Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés</i> Szóbeli és írásbeli szövegek megértésének és alkotásának képessége fejlesztése Hatékony, önálló tanulás	A tájékoztatás erkölcstana. Hirdetés és reklám. Információözön. A televízió, a videó és a számítógépes játékok lelki hatása, a velük való azonosulás veszélye Elmélyült és felszínes ismeretszerzés A média manipulálhatósága, a média a személyes életben A média és az evangelizáció	Média-megfigyelés, információgyűjtés az interneten a médiahasználatról Szituációs játékok segítségével megérteni a média segítő és gátló szerepét Kiállítás szervezése a vallásos médiáról (újságok, rádiók, TV-adások stb.)	Médiaismeret Irodalom Történelem Tánc és dráma

<i>Környezettudatosságra nevelés</i> A rendszerszemlélet és a kritikus gondolkodás képességének fejlesztése			
--	--	--	--

Ünnepek (4. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <i>Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i> A felelősségérzet képességének fejlesztése <i>Hon- és népismeret</i> A nyitottság képességének fejlesztése <i>Énkép, önismeret</i> Az önkifejezés képességének fejlesztése</p> <p>Anyanyelvi kommunikáció <i>A tanulás tanítása</i> Az előadókészség fejlesztése A szóbeli szövegalkotás képességének fejlesztése</p> <p>Szociális és állampolgári kompetencia <i>Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés</i> A társadalmi érzékenység fejlesztése</p> <p>Digitális kompetencia <i>Testi, lelki egészség</i> A forráskezelés és a kommunikáció-értékelés képességének fejlesztése</p>	<p>Szükségünk van szertartásokra! Az ünnepek hagyományörző szerepe Az ünnepek közösségteremtő ereje Családi, nemzeti, egyházi ünnepek</p>	<p>Vita-játék érveléstechnikai gyakorlat keretében arról, miért fontosak az ünnepek A különféle vélemények kiértékelése kis csoportokban, majd az osztályközösségben</p> <p>Pályázat kiírása a legkedvesebb ünneppel kapcsolatban; a legsikerültebb alkotások megjelenítése az iskola honlapján</p>	<p>Irodalom Történelem Informatika</p>

Szentnek lenni (5. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Digitális kompetencia <i>Testi, lelki egészség</i> A forráskezelés és a kommunikáció-értékelés képességének fejlesztése</p> <p>Anyanyelvi kommunikáció <i>A tanulás tanítása</i> Az előadókészség fejlesztése A szóbeli szövegalkotás képességének fejlesztése</p> <p>Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <i>Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i> A felelősségérzet képességének fejlesztése <i>Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra</i> <i>Hon- és népismeret</i> A nyitottság képességének fejlesztése <i>Énkép, önismeret</i> Az önkifejezés képességének fejlesztése</p>	<p>Ki a szent? (erények, a kegyelem formáló ereje) Védőszentem, nemzeti szentjeink, korunk szentjei A szentek követése Élet és életszentség (ez minden keresztény hivatása)</p>	<p>Prezentációvetítéssel kísért tanulói kiselőadások legkedvesebb szentjeikről</p> <p>Tanórai beszélgetés az élet, a teljes élet lehetőségéről</p>	<p>Informatika</p>

12.évfolyam

Célok és feladatok

A tanuló érezze át annak súlyát, hogy lassan felnőtté válik, és mások is e szerint fogják megítélni tetteit. Tudja, hogy a felnőttég nemcsak jogokban, hanem elsősorban kötelességekben nyilvánul meg. Személy szerint ő is felelős a világ alakulásáért.

Mindaz, amit eddig tanult, megélt, tapasztalt, vezesse el önálló véleményre, melyet nem ad fel divatok kedvéért vagy a könnyebb érvényesülésért.

Ne mindenáron akarjon változtatni, soha ne feledje, hogy erőszakkal a jót sem lehet elfogadtatni felnőtt emberekkel. Személyes példájával hasson. Mielőtt bármit tesz, gondolja át tettének lehetséges következményeit.

Legyen tisztában azzal, hogy az életben alá-fölérendeltségi viszonyok vannak, és ezek az élet természetes velejárói. Ha jól működnek, nem gátolják, hanem segítik az egyént. Az alkalmazkodás nem jelent szolgálékúséget, de ésszerű kompromisszumok elengedhetetlenek az életben. „A fejjel a falnak menés” nem építi, nem viszi előre sem az egyént, sem a közösséget.

Tudja és élje meg, hogy az ember végső célja nem a földi boldogság. Úgy próbáljon élni, hogy soha ne tévessze szem elől: egyszer mindenért, egész életéért számot kell adnia. Próbáljon meg „gyertyaként” élni a világban.

Próbálja megtalálni a helyét a továbbtanulásban: lehetőleg ne munkát, hanem hivatást válasszon!

Óraszám: 1 óra/hét
30 óra/év

12. évfolyam

Ajánlás az éves óraszám felosztására

	Témakörök	Óraszám
1.	Értékrend	4
2.	A felnőtté válás útja	2
3.	Egyén és közösség	2
4.	Útravaló	2
5.	Missziós tematika IV. téma: Hivatás, munka	10
6.	Aktualitások, készülés iskolai programokra	10
	Összesen	30

Értékrend (1. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <i>Énkép, önismeret</i> Az oksági gondolkodás, a lényegkiemelés és a modellalkotás képességének fejlesztése</p> <p>Szociális és állampolgári kompetencia <i>Környezettudatosságra nevelés</i> A nyitottság és felelősségérzet fejlesztése</p> <p>Anyanyelvi kommunikáció <i>Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i> Szóbeli kommunikációs készség fejlesztése</p> <p>Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség <i>Testi, lelki egészség</i> Az önkifejezés és alkotóképesség fejlesztése</p>	<p>A kívülről és a belülről vezérelt ember Lényeglátás, önálló ítéletalkotás, eszmények Állandó nyitottság: az igazra, szépre, jóra, szentre Értékrendi torzulások Pozitív, negatív érzelmek Munka, pihenés (játék, turizmus), ünneplés a felnőttkorban A felgyorsult élet veszedelmei</p>	<p>Csoportmunka: a legfontosabb értékek összegyűjtése, rangsorolása; a legfontosabbnak tartott értéket kifejező szimbólum keresése A csoportmunka eredményének közös megbeszélése, a szimbólumok bemutatása, kiállítása az osztályban</p> <p>Tanórai beszélgetés az igazról, szépről, jóról</p>	<p>Irodalom Képzőművészetek</p>

A felnőtté válás útja (2. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség <i>Énkép, önismeret</i> Az empátia, az önkifejezés és a lényegkiemelés készségének fejlesztése</p> <p>Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia <i>Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i> A pozitív gondolkodás és a társadalmi érzékenység képességének fejlesztése</p> <p>Anyanyelvi kommunikáció <i>A tanulás tanítása</i> A kérdezés technikai készség fejlesztése A szóbeli és írásbeli szövegalkotás képességének fejlesztése</p> <p>Digitális kompetencia <i>Testi, lelki egészség</i> A kommunikáció-értékelés képességének fejlesztése Az önfejlesztés képességének fejlesztése</p>	<p>Az életszakaszok szépsége, a növekedő felelősség Felelős véleményalkotás Párvalasztás, házasság, családtervezés Felelősség: az egészségért, idegrendszerért, időért Lakáskultúra, étkezési kultúra; megjelenés, viselkedés, illem Társadalmi felelősség, politika</p>	<p>Különbféle életszakaszokat bemutató fényképek alapján tanórai beszélgetés az életszakaszok jellemzőiről, szépségeiről, feladatiról</p>	<p>Fotóművészet Szociológia Pszichológia Hittan Informatika</p>

Egyén és közösség (3. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák,	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási
-----------------------------------	-------------------------	------------------------------	---------------------

fejlesztési feladatok			lehetőségek
<p>Szociális és állampolgári kompetencia <i>Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés</i> A társadalmi érzékenység fejlesztése <i>Hon- és népismeret</i> <i>Környezettudatosságra nevelés</i> A környezettudatosság képességének fejlesztése <i>Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i> A szervezőképesség és a döntéshozás képességének fejlesztése</p> <p>Anyanyelvi kommunikáció <i>A tanulás tanítása</i> A szóbeli szövegek megértése képességének fejlesztése A szóbeli és írásbeli szövegek alkotása képességének fejlesztése</p> <p>Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség A kommunikáció-értékelés képességének fejlesztése A lényegkiemelés képességének fejlesztése <i>Testi, lelki egészség</i> A harmónia érzék képességének fejlesztése</p>	<p>A közösség pozitív és negatív hatásai az egyénre Közösségépítés Önállóság, alkalmazkodás Hagyományörzés szűkebb, tágabb környezetben, a magyar népművészet, népszokások értékei Természeti értékeink (pl. nemzeti parkjaink)</p>	<p>Irányított szerepjátékok a közösség hatásainak megélésére Közös beszélgetés: hogyan építhető egy mindenkit többé tévő közösség</p>	<p>Történelem Irodalom Múzeumpedagógia Földrajz Biológia</p>

Útravaló (4. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák,	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási
----------------------------	------------------	-----------------------	--------------

fejlesztési feladatok			lehetőségek
<p>Szociális és állampolgári kompetencia <i>Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i> A pozitív gondolkodás fejlesztése <i>Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés</i> A társadalmi érzékenység fejlesztése <i>Testi, lelki egészség</i> Az empátia és nyitottság képességének fejlesztése</p> <p>Anyanyelvi kommunikáció A szóbeli kifejezőkészség fejlesztése</p> <p>Digitális kompetencia <i>Hon- és népismeret</i> A forráshasználat képességének fejlesztése</p> <p>Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <i>Énkép, önismeret</i> Az önkifejezés képességének fejlesztése A hálaadás képességének fejlesztése Az esztétikai érzék fejlesztése</p>	<p>Az emberi élet értelme Konfliktusok, veszteségek elfogadása Magánélet és közélet harmóniája Nemzedékek egymásért „Európa védőpajzsa” – hűség őseink örökségéhez; kultúrártékeink, nemzeti nagyjaink Hűség az Alma Materhez</p>	<p>Összefoglaló, lezáró beszélgetések az emberi élet értelméről, a nehézségek viseléséről, a megbocsátásról Az iskolában töltött idő, a közös élmények felidézése korábbi fényképek, filmrészletek segítségével</p> <p>Hálaadó imaóra szervezése az együtt töltött idő megköszönésére: mindenki készül valamilyen személyes, szellemi jellegű ajándékkal az osztályközösség tagjai számára</p>	<p>Történelem Irodalom Iskolatörténet Hittan</p>

MISSZIÓS TEMATIKA

I. Szociális érzékenység

1. **óra:** Társadalmi különbségek általánosságban: mit értünk ez alatt, mondjanak rá példákat! Ki lehet téni arra is, hogy már születésünk pillanatában nem vagyunk egyenlőek, társadalmi beágyazottságunk jelentős mértékben meghatároz bennünket. Volt-e már valakinek személyes tapasztalata (családban, ismerősi körben, vagy pl. beszélgetés egy hajléktalannal stb.)?
2. **óra:** A felelősség kérdése. Mi az egyéni felelősségem? Mit tehet egy gimnazista? (Meglátja az értéket a másokban; segíti a családi háttér nehézsége miatt leszakadót; megismeri egy rossz társadalmi helyzetű osztálytársának életkörülményeit; vagy egyszerűen csak beszél a témáról, nem hagyja a szőnyeg alá söpörni, stb.) Vitatéma: „Bármilyen nagy is a külső hatások jelentősége, sikerét vagy kudarcát mindenki elsősorban maga formálja”(VI. Pál pápa az egyes ember fejlődéséről a Populorum progressióban). Az elmaradottságnak, a társadalmi különbségeknek elsősorban nem anyagi, hanem akarati, gondolkodásbéli okai vannak, illetve a legfőbb gond a testvériség hiánya – ezt szintén VI. Pál pápa mondja. (Itt akár arra is érdemes kitérni, hogy a „testvériség” fogalma nehezen értelmezhető „gumi-kifejezés”, a testvériség igazán Istenben, a hitben tud megvalósulni teljesen.)
3. **óra:** Meghívott előadó a Máltai Szeretetszolgálattól, vagy a Katolikus Karitástól, vagy a Pálos Rendtől. Ők elmondják, hogy miben áll a munkájuk, de jó, ha kérdésekkel is készülünk a nehézségeikről, szervezetükről; vagy akár helyzetértékelést kérünk a pécsi állapotokról.
4. **óra:** Meghívott előadó volt diákjaink közül, akik a szociális munkás szakon végeztek, vagy ott felsőbb évesek. Itt is fontos, hogy beszélgetés kerekedjék, ne csak előadás, az előző óra kérdései itt is feltehetőek!
5. **óra:** Az Egyház társadalmi tanítása. Az alap XIII. Leó pápa Rerum novarum enciklikája. A pápai megnyilvánulások az evangélium fényével világítják meg a társadalmi gondokat, az embert a maga teljességében szemlélik, ezért érdemes odafigyelni rájuk! Az Egyháznak van közéleti szerepe, mert ezek közéleti problémák. Nem lehet csak a nevelői és betegápoló tevékenységre korlátozni a hívők mozgásterét. „A kolostorok lakói a századok folyamán az evangéliumtól vezérelve művelték a földet, alapítottak kórházakat és menhelyeket a szegényeknek; s kongregációk és társulatok kötelezték el magukat a szűkséget szenvedők és a társadalom peremére szorultak megsegítésére, hogy Krisztus szava („amit egynek a legkisebbek közül cselekedtetek, azt nekem tettétek”: Mt 25,40) életük konkrét elkötelezettségében valósuljon meg.”
6. **óra:** Történelem vagy hittan szakos kolléga vázolja a szociális enciklikák tanítását. Rerum novarum, Quadragesimo anno, Laborem exercens, Populorum progressio, Centesimus annus, Caritas in veritate. Lényegkiemelésről, és nem tartalmi ismertetésről van szó természetesen.
7. **óra:** A konkrét terepmunka előkészítése (A leendő vezető meghívása, vagy már tapasztalattal rendelkező diákkal való beszélgetés.)
8. **óra:** A terepmunka értékelés

II. A közösség szerepe

1. **óra:** A közösség fogalmának tisztázása. Mondjanak definíciókat: mi a közösség? A lexikon ezt írja: „ A közösség nem egyedek egyszerű és esetleges, számszerinti megsokszorozódása (ez különbözteti meg a tömegtől). A közösséget tagjainak *szabad elhatározása* hozza létre: elfogadnak egy szabályrendszert, mely kötelező minden személyre. E szabályrendszer a természetörvényben gyökerezik. Az emberi személynek ugyanis lényege szerint közösségi természete van, kapcsolatok hálózatában él és fejezi ki önmagát, mind a jóban, mind a rosszban. A közösséget erények tartják össze (szolidaritás, megbocsátás, alkalmazkodás, hagyománytisztelet stb.), mert a közösség nem fizikai, hanem erkölcsi valóság, s az összetartozás és egymásrautaltság tudata vezeti.”
2. **óra:** Egyén és közösség viszonya. A kettő érdeke látszólag ellentétes: az egyén a teljes szabadságra törekszik, a közösség a teljes szabályozottságra. Hogyan oldható ez föl?
3. **óra:** Példák civil közösségekre – beszélgetés meghívott előadókkal.
4. **óra:** Az egység. Vallási közösségek. Az egység nem uniformizálást jelent, hanem egy magasabb (transzcendens) szemponthoz igazodást a közösségben. Nem csak az ember, de az Egyház is közösségben létezik! (Szentháromság, apostolok, egyházközség, lelkiségek stb.) a) Az Istennek szentelt közösségek: papság, szerzetesség, házasság. b) A jámborsági közösségek (rózsafüzér-társulat, konfraternitás, egyházi egyesület, hívők magán társulása. c) liturgikus közösségek (leginkább a csúcs és forrás: a Szentmise.
5. **óra:** Meghívott (ciszterci) atya beszél a papságról, a szerzetességről, illetve a plébánián működő jámborsági közösségekről. (Javasolt személy József atya, a pálos János atya.) Készüljünk kérdésekkel!
6. **óra:** Lelkiségi csoport képviselője beszél a közösségükről
7. **óra:** A közösségek csúcsa: a Szentmise.
8. **óra:** A Szentmise helyszíne – látogatás egy katolikus templom liturgikus terében (célszerű papi vezetéssel, bár nem szükséges). A liturgikus mozgások „lejárása” és értelmezése: mi miért van.
9. **óra:** A Szentmise szövegeinek értelmezése: mi miért van? A miseszöveg mint szerves egész, amelyben minden mindennel összefügg. Egy misekönyv tanulmányozása.
10. **óra:** Rítusgazdagság: a görög katolikus Szentmise.

III. Környezettudatosság, egészség

1. óra

Gondolatébresztők:

„A Földet nem apáinktól kaptuk örökül, hanem unokáinktól kaptuk kölcsön”

„Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan!”

Mit jelent a környezetvédelem?

Mi rombol inkább: a természet vagy az ember?

Érintett területek: víz, levegő, hulladék, energia, tudatos vásárlás

Víz: szerepe a Föld és az ember életében (párhuzamok!);

Víztakarékoság: amint megnyitjuk a csapot, az már szennyvíz --- hol lehet spórolni?

Napi vízfogyasztás mérése --- párhuzam afrikai értékekkel

Vízszennyezés okai, kihatása a környezetre, emberi egészségre

2. óra

Levegő

- Légszennyezés okai: közlekedés, ipar, fakitermelés...

- Üvegházhatás, globális felmelegedés

- Egészségkárosító hatások: asztma, allergia, szmog következményei

-

3. óra

Hulladék

- Szemét nem azonos a hulladékkal: a hulladék még feldolgozható
- Régi falusi háztartásban nem termelődött szemét –miért? Ma tudnánk-e közelíteni ehhez az úthoz? (komposztálás, újrahasznosítás, mennyiségekre odafigyelés)
- Havi szemétmennyiség megfigyelése – csökkenthető-e ez?
- Szelektív gyűjtés előnyei, tévhitek

4. óra

Energia

- Pár órás áramszünet következményei ----- mennyire függünk az elektromosságtól?
- A háztartás „közös” áramfogyasztói mellé beléptek a „személyes” tárgyak: mobiltelefon, számítógép, mp3...: töltési szokások, spórolási lehetőségek (energiatakarékos izzók, áramtalanítás, modern elektromos eszközök)
- Globális megmozdulások: 1 órára lekapcsolni minden áramforrást – tetemes megtakarítás?

5. óra

Tudatos vásárlás

- Helyi piac támogatása: lakóhely közelében felmérni a lehetőségeket
- Internetes „zacskó-közösségek”
- Miért fizetünk ténylegesen? (előállítási költség, kis-és nagykereskedők, szállítás, márka)
- Bevásárlóközpontok marketing-fogásai (termékmenedzselés, áruk elhelyezése, akciók, látvány, térbeli elrendezés...)
- Bevásárlólista, zacskó

Termék összetételének ismerete

Magyar termék, hazai termék

6. óra

Egészség

- WHO egészségfogalma: nem csupán a betegség hiánya, hanem a fizikai, szellemi, lelki jól-lét állapota

- A test a Szentlélek temploma (Pál apostol, 1. Korintusi levél) – felelősségünk van érte „mert testünk, mint Krisztus titokzatos Testének tagja és a Szentlélek temploma, részese örök hivatásunknak, s nem pusztul el a világ mulandó dolgaival.”

- Mit teszünk érte? Mit tehetnénk érte? Miben nyilvánul meg a felelősségünk? Ki kéri majd számon? Napirend fontossága, rendszer, beleillesztve időt a test és a lélek pihenésére és mozgatására

- Végletek: a túlzott test-központúság, narcizmus, illetve az igénytelenség, a divat követése, a kortárs-nyomás

=

7. óra

Testképzavarok: anorexia, bulémia (előadó)

- Tünetek felismerése, felelősségünk, ha a környezetünkben észlelünk ilyesmit

- Elfogadni aényt, hogy betegség, amin csak szakember segíthet

- Miért alakulhat ki? Mi a közösség, a média szerepe? (Hírességek)

IV. Hivatás, munka

1. **óra:** Van-e különbség hivatás és munka között? Van-e összefüggés? Melyiket érzik többnek, magasztosabbnak?
2. **óra:** Mire lehet még hivatásom? A hivatás szűkebb értelemben az embert a végső célja elérésében segítő feladatok, szolgálatok, kötelességek összessége. Mi ez a *végső cél*? Istentől kapott hivatásunk az emberek és a világ szolgálatára szól. Nem önmegvalósításra, hanem szolgálatra! Persze a szolgálatba egy kiteljesedés belefér! Isten hív meg minket erre a szolgálatra.
3. **óra:** Támasszuk alá a meghívás gesztusát az Újszövetségből: Isten az embert Jézusban és Jézus által hívja, a tökéletes és végleges isteni hívás benne hangzik el. A megtestesült Ige a megtestesült *hívás* és *meghívott* (vö. *Jn 1,14; 1,35-51; Zsid 5,4-6*). A keresztények mind „meghívottak”, hivatásuk a Názáreti Jézustól való (vö. *Zsid 9,15*), aki Isten országának meghirdetése után közvetlenül hívja meg tanítványait (vö. *Mk 1,16-20*). Fontos: A bűnösök meghívásában mutatkozik meg Isten üdvösségre hívásának átfogó szélessége (vö. *Mk 2,17*). Látjuk tehát, hogy milyen fontos a hívás az egyén számára, tehát a számomra! Jó lenne odafigyelni erre a hívásra: meghallom-e az Úr szavát?
4. **óra:** Csendes „hivatástisztázó” templomban, és elsősorban 12. évfolyamosoknak, de 11. osztályban is hasznos lehet!
5. **óra:** Az előző óra gondolatai közül most az egyéni hivatás kérdését járjuk körül: Mi az én hivatásom (most, ma!)?
6. **óra:** Milyen konkrét hivatások vannak? A munka, mint hivatás; a szülői hivatás; a keresztényi hivatás. A kör nyilván tágítható: magyarság, kultúra, stb. Melyiknél mit kell tennünk, hogyan kell megélni a hivatásunkat, ha boldogok akarunk lenni (Istenben)?
7. **óra:** A hivatás segít túlélni az élet viharait. Lk 8, 22-25. Bajok, gondok, viharok mindig vannak az ember életében, de könnyebb túlélni, ha van hivatásom! Nem véd meg a vihartól, de segít átvészelni!
8. **óra:** Filmnézés: az iskolai videótárból, vagy az emlékpontok.hu oldalról: a ciszterci atyák (négyen is!) szépen vallanak hivatásukról.
9. **óra:** ua. mint a 8. óra.
10. **óra:** Meghívott világi előadó (orvos, orgonaépítő) beszél a hivatásáról.

V. Család

1. **óra:** Mit nevezünk családnak? Fontos-e a család? Miért? Nem idejét múlt egység ez? Miért? Milyen az ideális család? (Egyáltalán: van-e ilyen?) Mit tekintünk nagycsaládnak? Teher, vagy áldás? Mik a nagycsalád előnyei? Nem mond-e ellent a nagycsaládnak a Föld túlnépesedése? Mit mond erről a Biblia?
2. **óra:** Az Újszövetségben egyértelműen az Egyház alapegysége a család, Jézus maga is családban születik, tehát Isten fontosnak tartja a családot, megszenteli azt. A család alapját, a házasságot Krisztus szentségi rangra emelte, egy férfi és egy nő kapcsolatát megszentelte.
3. **óra:** Egy kis szociológia: a családi kötelek fellazulása, a családok szétesése, ennek okai a XIX-XX. században.
4. **óra:** Nagycsaládos szülő meghívása
5. **óra:** A családon belüli szocializáció feladata az, hogy személyes közelségből közvetítse az erkölcsi normákat, amelyek alkalmassá teszik a gyermeket a társadalomban a felelős cselekvésre! Emeljük ezt ki még egyszer: erkölcs, norma, felelős cselekvés. Olvasásra, tanulmányozásra ajánlott Szent II. János Pál pápa *Familiaris consortio* című apostoli buzdítása.
6. **óra:** A családot pozitív és negatív erők érik.
7. **óra:** A keresztény család.
8. **óra:** Meghívott előadó – szintén nagycsaládos

9-10. óra: Film, videó nézése

VI. Iskola- és rendtörténet

Ezt a részt a történészek dolgozzák ki, és egy kis füzet formájában megkapja minden osztályfőnök, amit aztán belátása szerint oszt be, és ismertet az osztállyal.